

Linkerpagina: Dode iep met reigernesten op het Bullenweidje van 'Zomerlust' te Sloten, juni 1925. Hier fotografeerde en filmde Jan P. Strijbos in de jaren 1925-1935 de Blauwe Reigerkolonie (vgl. Strijbos, *De Blauwe Reiger*, 1935: 40).

Broedvogels door de eeuwen heen

Eerste vaststelling van broedvogels in de regio Groot-Amsterdam

De onderstaande lijst geeft in chronologische volgorde de eerste broedgevallen van vogelsoorten in en om Amsterdam.

Het voor de soortnaam vermelde jaartal geeft aan, in welk jaar volgens literatuuropgaven sprake is van de soort als broedvogel in de regio, van nestvondsten, waargenomen juvenielen of andere broedindicaties.

Van verscheidene algemene soorten mag men aannemen dat ze al veel eerder tot de broedvogels in de regio behoren, maar ontbreekt elke vroegere vermelding daarvan.

De statusaanduiding achter de soortnaam heeft betrekking op het broedvoorkomen in de laatste 40 jaar van de 20^e eeuw; deze periode is gekozen, omdat er vanaf 1960 regelmatige gebiedsinventarisaties plaatsvonden in verschillende landschapstypen in de regio.

FOTO: CA. VAN EE

Jonge Kerkuil, van een nest in het vroegere Nijlpaardengebouw van Artis, 1928.

Jaar	eerste broedgeval van	status (sedert 1960)	Jaar	eerste broedgeval van	status (sedert 1960)
1285-1599					
1285	Blauwe Reiger	regelmatig	1896	Oeverzwaluw	regelmatig
ca.1500	Ooievaar	voormalig (1934)	1896/97	Zomertortel	regelmatig
1557	Rotsduif ('Stadsduif')	regelmatig	1896	Geelgors	voormalig
1596	Kerkuil	onregelmatig	1896	Grasmus	regelmatig
1600-1799					
1664	Veldleeuwerik	regelmatig	1896	Koolmees	regelmatig
1670	Boerenzwaluw	regelmatig	1896	Pimpelmees	regelmatig
1670	Gierzwaluw	regelmatig	1897	Tapuit	incidenteel
			1897	Bonte Kraai	incidenteel
			1899	Zanglijster	regelmatig
1800-1899					
>1860	Merel	regelmatig	1900-1909		
≥1860	Spotvogel	regelmatig	ca.1900	Groenling	regelmatig
≥1860	Braamsluiper	regelmatig	ca.1900	Grauwe Vliegenvanger	regelmatig
1882	Kievit	regelmatig	1900	Kleine Bonte Specht	voormalig
1882	Tureluur	regelmatig	1901	Winterkoning	regelmatig
1884	Roek	onregelmatig	1901	Roodborst	regelmatig
1885	Aalscholver	onregelmatig	1901	Tuinfluit	regelmatig
≤1891	Wielewaal	onregelmatig	1901	Huisemus	regelmatig
>1891	Boomkruiper	regelmatig	1901	Spreeuw	regelmatig
>1891	Vink	regelmatig	1902	Knobbelzwaan	regelmatig
>1891	Zwarte Kraai	regelmatig	1902	Houtduif	regelmatig
<1895	Torenvalk	regelmatig	1902	Kemphaan	regelmatig
1895	Nachtegaal	regelmatig	1902	Kauw	regelmatig
1895	Tjiftjaf	regelmatig	1902	Ekster	regelmatig
1895	Gekraagde Roodstaart	regelmatig	1903	Grutto	regelmatig
			1903	Waterhoen	regelmatig

FOTO: B. PIET

Ooievaar op nest aan de Handweg te Amstelveen, 7 juni 1930.

FOTO: DIRK PIET

Nest van Geelgors in de Rietwijkeroordpolder, ZW van Amsterdam, 18 mei 1930.

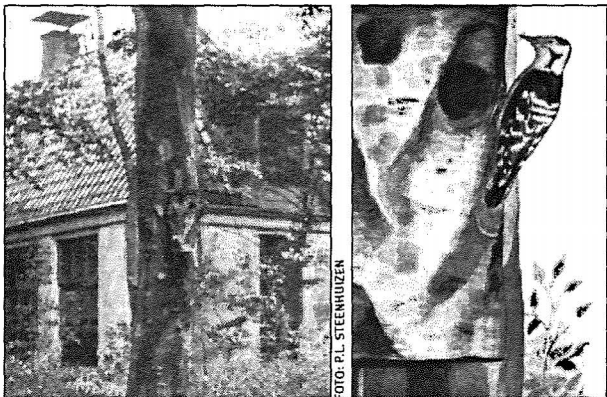

FOTO: P.L. STEENHUIZEN

TEKENING: J. VAN DOORT

Kleine Bonte Specht, broedend in een nestkastje bij het preparateurshuisje in Artis, mei 1900.

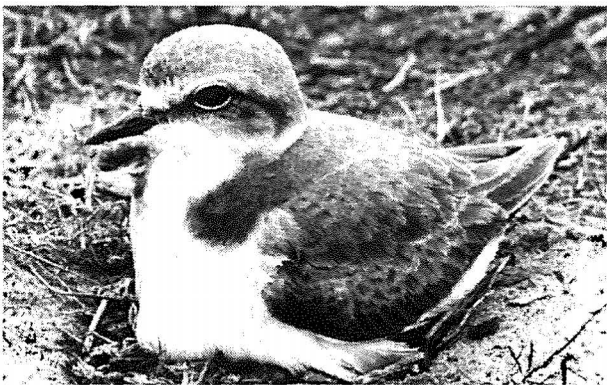

FOTO: FRED NORDHEIM

Vrouwte Strandplevier op nest in het Westelijk Havengebied, ca. 1964.

Jaar	eerste broedgeval van	status (sedert 1960)
1903	Rietgors	regelmatig
1903	Blauwborst	regelmatig
1903	Zwarte Roodstaart	regelmatig
1904	Bontbekplevier	regelmatig
1905	Kneu	regelmatig
1905	Grote Karekiet	onregelmatig
1905	Huiszwaluw	regelmatig
1905/06	Rietzanger	regelmatig
<1906	Bosrietzanger	regelmatig
1906	Wilde Eend	regelmatig
1906	Kleine Karekiet	regelmatig
1906	Fitis	regelmatig
1906	Steenuil	(on)regelmatig
1906	Koekoek	regelmatig
1906	Graspieper	regelmatig
1906	Witte Kwikstaart	regelmatig
1906	Gele Kwikstaart	regelmatig
1910-1919		
1910	Kleine Plevier	regelmatig
1910	Ringmus	regelmatig
<1914	Ijsvogel	onregelmatig
1914	Visdief	regelmatig
1915	Bergeend	(on)regelmatig
1915	Matkop	regelmatig
<1918	Boomvalk	regelmatig
<1918	Heggenmus	regelmatig
1920-1929		
ca.1920	Grote Bonte Specht	regelmatig
ca.1920	Boomklever	onregelmatig
ca.1920	Meerkoet	regelmatig
1923	Kokmeeuw	regelmatig
1924	Holenduif	regelmatig
ca.1925	Roerdomp	regelmatig
1925/26	Wintertaling	onregelmatig
1925/26	Noordse Stern	mogelijk
1926	Gaai	regelmatig
<1927	Velduil	onregelmatig
1927	Kuifeend	regelmatig
1928	Kuifleeuwerik	voormalig († 1995)
1929	Purperreiger	onregelmatig
1929	Patrijs	regelmatig
1929	Snor	regelmatig
<1930	Kwartel	incidenteel
1930-1939		
ca.1930	Scholekster	regelmatig
1930	Fazant	regelmatig
ca.1931	Waterral	regelmatig
1933	Porseleinhoen	onregelmatig
1933	Zwarte Stern	(on)regelmatig
1934	Grote Lijster	(on)regelmatig
1934	Dodaars	(on)regelmatig
1934	Roodborsttapuit	onregelmatig
ca.1935	Fuut	regelmatig
ca.1935	Zomertaling	regelmatig
1935	Slobeend	regelmatig
1935	Steltkluit	incidenteel
>1935	Bruine Kiekendief	regelmatig
1936	Staartmees	regelmatig
1936	Sijs	incidenteel
1937	Kwartelkoning	incidenteel
1937	Zwartkop	regelmatig
<1938	Woudaap	voormalig († 1985)
1938	Strandplevier	voormalig († 1987)
1938	Baardman	onregelmatig

Jaar	eerste broedgeval van	status (sedert 1960)
1938	Sprinkhaanzanger	onregelmatig
1938	Paapje	onregelmatig
1938	Ransuil	regelmatig
1940-1949		
1941	Geoorde Fuut	incidenteel
1941	Glanskop	onzeker
<1942	Watersnip	regelmatig
1942	Krooneend	(on)regelmatig
1942	Boompieper	incidenteel
1942	Pijlstaart	onregelmatig
1943	Witoogeend	onregelmatig
1943	Zilvermeeuw	onregelmatig
1945	Tafeleend	(on)regelmatig
1945	Grauwe Klauwier	incidenteel
1947	Kluut	onregelmatig
1947	Bonte Vliegenvanger	onregelmatig
1947	Putter	regelmatig
1948	Keep	incidenteel
1949	Appelvink	onregelmatig
1950-1959		
1951	Klein Waterhoen	incidenteel
1954	Bosuil	regelmatig
1955	Groene Specht	onregelmatig
1959	Engelse (Gele) Kwikstaart	incidenteel
1960-1969		
1960/61	Krakeend	onregelmatig
1961	Turkse Tortel	regelmatig >ca. 1965
1964	Kleinst Waterhoen	incidenteel
1964	Grauwe Kiekendief	mogelijk
1965	Witwangstern	incidenteel
1966	Houtsnip	onregelmatig
1967	Zwarte Mees	onregelmatig
1969	Nijlgans	(on)regelmatig
ca. 1969	Smient	incidenteel
1970-1979		
1970	Goudhaan	onregelmatig
1976	Stormmeeuw	onregelmatig
1977	Noordse Nachtegaal	mogelijk
1977	Halsbandparkiet	(on)regelmatig
1979	Waterrietzanger	mogelijk
1980-1989		
1981	Roodhalsfuut	mogelijk
1983	Wulp	onregelmatig
1983	Zwartkopmeeuw	incidenteel
1984	Havik	(on)regelmatig
1984	Buizerd	(on)regelmatig
1986	Buidelmees	onregelmatig
1988	Grauwe Gans	(on)regelmatig
1989	Kwak	onregelmatig
1990-1999		
1990	Iberische Tijftjaf	mogelijk
≥1990	Casarca	incidenteel
1992	Sperwer	(on)regelmatig
1992	Goudvink	onregelmatig
1992	Vuurgoudhaan	mogelijk
1993	Blauwe Kiekendief	incidenteel
1993	Kleine Mantelmeeuw	onregelmatig
1994	Brandgans	onregelmatig
1994	Grote Canadese Gans	incidenteel
1998	Lepelaar	incidenteel

FOTO: FRED NORDHEIM

Wulp op nest in het Westelijk Havengebied, 1984, het eerste gedocumenteerde broedgeval van deze soort in de regio.

FOTO: SJARIFAH MEIJERMAN

Nirk Zijlman met juveniel vrouwtje Sperwer tijdens ringactie op volkstuinpark Rust en Vreugd te Schellingwoude, juni 1998.

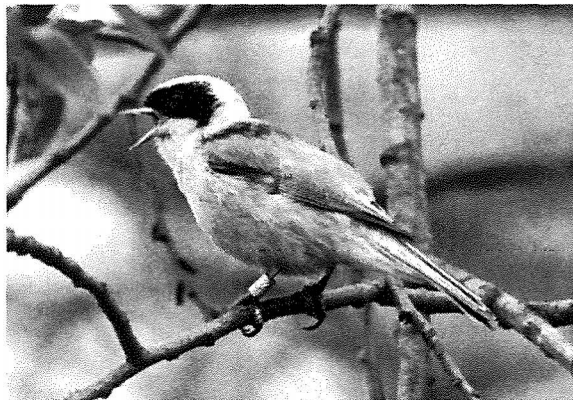

FOTO: MARTIJN DE JONGE

Zingend mannetje Buidelmees, met ring, op het golfterrein te Nieuwendam, Amsterdam-Noord, mei 1996.

FOTO: FRED NORDHEIM

Zwartkopmeeuw op nest op het proefeiland IJburg, mei 2000.

Tabel 7

Aantal vogelsoorten broedend vastgesteld in de regio Groot-Amsterdam

regelmatig ¹	81
onregelmatig ²	33-47
incidenteel ³	18
voormalig ⁴	6
mogelijk ⁵	8 ⁹
TOTAAL	160
minus 'escapes'	- 8 [#]
'wilde broedvogels'	152 [*]

Toelichting bij de broedvogeltabel:

1. Een soort wordt als regelmatige broedvogel beschouwd als er vrijwel jaarlijks sprake is van regionale broedgevallen.
 2. Van een onregelmatig broedvogel is sprake wanneer de soort niet onafgebroken, maar slechts met tussenpozen of in een bepaalde periode broedend is vastgesteld.
 3. Van een incidentele broedvogel is sprake bij broeden in één of meer afzonderlijke jaren. Bij recente broedvogels is de status nog niet eenduidig vast te stellen, maar drukt de statusomschrijving een verwachting uit wat betreft de broedperspectieven van de soort.
 4. Als voormalige broedvogel worden soorten beschouwd die hier al geruime tijd niet - maar wel in het verleden hebben gebroed, en waarvan het door veranderde omstandigheden waarschijnlijk is dat ze definitief niet meer tot de broedvogelstand zullen behoren.
 5. Als mogelijke broedvogels worden soorten beschouwd waarvan broedgevallen onbewezen en onzeker zijn, maar niet zijn uitgesloten.
- ⁹ De 8 mogelijke broedvogels zijn: Noordse Stern, Grauwe Kiekendief, Sijs, Glanskop, Noordse Nachtegaal, Roodhalsfuut, Iberische Tjiftjaf en Vuurgoudhaan.
- [#] De 8 exoten of escapes zijn: Rotsduif, Fazant, Halsbandparkiet, Nijlgans, Kwak, Casarca, Brandgans en Canadese Gans.
- ^{*} Daarvan zijn 125 wilde vogelsoorten als broedvogel vastgesteld in de jaren 1984-1995 (Melchers & Daalder 1996; onder de 142 soorten door hen behandelde soorten zijn namelijk inbegrepen 8 mogelijke of onwaarschijnlijke gevallen en 9 niet-wilde soorten; vgl. hun register p. 254-256).

Selectie van geraadpleegde literatuur

Om redenen van documentatie is de bronverwijzing met betrekking tot eerste vermeldingen van nieuwe vogelsoorten direct in het historisch overzicht opgenomen; dit ofwel met een literatuurverwijzing dan wel met het nummer van een balg in de collectie van het Zoölogisch Museum Amsterdam of het Nationaal Natuurhistorisch Museum te Leiden. De meeste literatuurbronnen kunnen aan de hand van de vermelde verwijzingen met behulp van gecomputeriseerde bibliotheekcatalogi gemakkelijk worden teruggevonden. Derhalve wordt hier volstaan met een lijst van basisteksten over de avifauna van Amsterdam, en enige andere kernliteratuur.

Baart, J. et al. 1977. Opgravingen in Amsterdam: 20 jaar stads-kernonderzoek. Haarlem: Fibula-Van Dishoeck.

Bentham, R.J. & J.E. Sluiter 1937. Vogels van Amsterdam. Amsterdam: Nederlandsche Natuurhistorische Vereniging afd. Amsterdam.

Van den Berg, A. & C. Bosman 1999. Zeldzame vogels van Nederland. Haarlem/Utrecht: GMB Uitgeverij / St. Uitgeverij der KNNV.

Van den Berg, M. 1977. Avifauna Amstelland. Geografische en ecologische positie van de vogels in het landschap. Haarlem: Provinciale Planologische Dienst.

Van Blanken, J. 2000. Index op het Mededelingenblad der KNNV

Vogelwerkgroep Amsterdam (1963-1980) en op De Gierzwaluw, kwartaalblad van de Vogelwerkgroep Amsterdam (sedert 1981). Amsterdam, archief VWGA.

Clason, A.T. 1967. Animal and man in Holland's past. An investigation of the animal world surrounding man in prehistorical times in the provinces of North and South Holland. Paleohistoria jrg. XIII A.

Van Domselaer, T. 1664. Beschrijvinge van de tegenwoordige gelegentheit van Aemstelland. In A. Montanus, Beschrijvinge der eerste inwoonders van Aemstelland. Amsterdam: Marcus Willemsz. Doornik.

Van Drooge, J.H.U. 1982. Index op het Mededelingenblad der KNNV Vogelwerkgroep Amsterdam. Amsterdam: Vogelwerkgroep Amsterdam.

Frieswijk, J.J. 1968. De vogelwereld van het Amsterdamse Bos. Wetenschappelijke mededeling van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging nr. 74. Hoogwoud: KNNV i.s.m. de Gemeentelijke Commissie Heemkennis Amsterdam.

Hazevoet, C.J. & W. van der Waal 1985. Checklist van de vogels van Groot-Amsterdam. De Gierzwaluw jrg. 24 nr. 4, p. 84-87.

Huizinga, M. 1987. De Rode Lijst en de regio Amsterdam. De Gierzwaluw jrg. 25, nr. 1 en nr. 2.

Huizinga, M. 1989. Vogels weten hun weg in Amsterdam. Vogels nr. 50, maart/april 1989, p. 66-69.

Jentink, F.A. 1894. Catalogue systématique de la collection de feu Mr. J.P. van Wickevoort Crommelin. Muséum d'Histoire Naturelle des Pays-Bas, Tome XIV. Leide: Brill.

Ten Kate, C.G.B. 1936. De vogels van het Zuiderzeegebied.

Bijlage van H.C. Redeke et al., Flora en fauna der Zuiderzee. Den Helder: De Boer jr.

Kist, J. 1957. Schlegel en onze huidige avifauna. *Ardea* jrg. 45 afl. 1/2 p. 2-24.

Koller, H. 1888. Naamlijst van in Nederland in den vrijen natuurstaat waargenomen vogels. Feestnummer van Bijdragen tot de Dierkunde, t.g.v. het 50 jarig bestaan van het zoölogisch genootschap *Natura Artis Magistra* te Amsterdam. Amsterdam: NAM.

Melchers, M. & R. Daalder, Sijsjes en Drijfsijsjes. De vogels van Amsterdam. Haarlem: Schuyt & co.

Nozeman, C., M. Houutuyn, J. Sepp 1770-1829. Nederlandsche vogelen volgens hunne huishouding, aert en eigenschappen beschreeven; alle naer 't leeven geheel opnieuw en naeukeurig getekend, in 't koper gebracht, en natuurlijk gekoleurd door, en onder opzicht van Christiaan Sepp en zoon. Amsterdam: Jan Christiaan Sepp en Zoon.

Piet, D. 1983. Vogelwaarnemingen Nw Oosterbegraafplaats 1907-1982. Archief Dirk Piet, in archief VWGA.

Ruting, J. 1977. Vogels in de binnenstad. De Lepelaar nr. 52: 18-21.

Schlegel, H. 1862-1874. Revue methodique et critique des collections déposées dans le Museum d'Histoire Naturelle des Pays-Bas. Leyde: Museum d'Histoire Naturelle des Pays-Bas.

Sluifers, J.E. 1941. Het vogelleven van Amsterdam. In: Amsterdam natuurhistorisch gezien. Gedenkboek uitgegeven t.g.v. het 40-jarig bestaan van de afdeling Amsterdam der Nederlandsche Natuurhistorische Vereeniging 1901-1941. Amsterdam: Scheltema & Holkema.

Sluifers, J. E. 1942-1944. Natuurschoon om Amsterdam (I-VII). In weer en wind 6e jrg. nr. 8, 10 en 12; 7e jrg. nr. 5 en 8e jrg. nr. 2, 4 en 7.

De Snoo, P.C. 1927. Lijst van waargenomen vogels in de polder van Den IJdoorn 1925 + 1926. Archief Natuurmonumenten, in Gemeentearchief Amsterdam.

Steenhuizen, P.L. 1938. In het wild levende vogelsoorten, welke gedurende de laatste halve eeuw in den tuin van het Koninklijk Zoölogisch Genootschap 'Natura Artis Magistra' werden waargenomen. Bijdragen tot de Dierkunde jrg. 27 p. 364-368.

Swart, A.N. 1968. Vogels van Zeeburg en Diemerdijk. Mededelingenblad van de KNNV Vogelwerkgroep Amsterdam jrg. 6 nr. 2, bijlage.

Vlek, R.J.J. 1990. Ornithologium Amstelodamum. Historisch register met betrekking to de ornithologie en avifauna van Amsterdam en omstreken. Archief VWGA.

Vlek, R.J.J. 1993. Vale Gier *Gyps fulvus* in Waterland, 28 april - 3 mei 1993. Een nieuwe soort voor de regio Amsterdam en omstreken? De Gierzwaluw 31e jrg. nr. 2, p. 44-58.

Vlek, R.J.J. 1995. Het vogelrareitenkabinet van Amsterdam. Revisie en aanvullingen op de Checklist van de vogels van Groot-Amsterdam. De Gierzwaluw 33e jrg. nr. 3.

Wagenaar, J. 1760-1788. Amsterdam in zyne opkomst, aanwas, geschiedenissen, voorregten, koophandel, gebouwen, kerkenstaat, scholen, schutterye, gilden en regeeringe beschreeven. Amsterdam: Isaak Tirion.

Dagboeken werden geraadpleegd van R.J. Benthem, P.W. Brander, H.W. Fischer, C.A. de Graaf, P.B. Jansen, J.C. Ladiges, P. Op de Coul, D. Piet, K.H. Voous en A.N. Swart (alle in archief VWGA).

Lijst van afkortingen

CNA: Commissie Nederlandse Avifauna (1956-1974).

CSNA: Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna.

CDNA: Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna.

#: niet aanvaard door de CDNA.

dagb.: dagboek.

DLN: De Levende Natuur (sedert 1896).

ex Koller nr.: ZMA-museum-exemplaar afkomstig uit de door H. Koller verzamelde en opgezette collectie vogels in het Faunamuseum van Artis.

Eykman et al. / Ned. Vogels: C. Eykman, P.A. Hens, F.C. van Heurn, C.G.B. ten Kate, J.G. van Marle, G. van der Meer, M.J. Tekke & Tj. Gs. de Vries 1937-1949. De Nederlandsche Vogels. Wageningen: Wageningsche Boek- en Handelsdrukkerij.

Gzw.: De Gierzwaluw, kwartaalblad van de Vogelwerkgroep Amsterdam, jrg. 19-37 (1981-1999).

Jrber. en Org. Cl.N.V.: Jaarbericht / Orgaan Club Nederlandsche Vogelkundigen.

Med. C.I. / Med. Centr. Inst.: Mededeelingen van het Centraal Instituut voor Floristisch en Faunistisch onderzoek in Groot-Amsterdam (8 nrs., 1942-1951); uitgegeven door de Nederlandsche Natuurhistorische Vereeniging Afdeling Amsterdam.

Med.bl. KNNV VWGA: Mededelingenblad van de KNNV Vogelwerkgroep Amsterdam jrg. 1-18 (1963-1980). Voortgezet als De Gierzwaluw (sedert 1981).

N.O.B.: Nieuwe Oosterbegraafplaats (Amsterdam-Watergraafsmeer).

t.a.p.: ter aangehaalde plaatse.

TNDV: Tijdschrift Nederlandse Dierkundige Vereeniging.

Bijdr.t.d.Dierk.: Bijdragen tot de Dierkunde.

Waarn.: De Waarnemer, Orgaan van het Centraal Bureau voor Vogelwaarneming uitgaande van de Nederlandsche Natuurhistorische Vereeniging, afd. Amsterdam (1936-1941).

ZMA-Kollerboek: met handschrift bijgewerkte versie van H. Koller's 'Naamlijst van in Nederland in den vrijen natuurstaat waargenomen vogels', 1888.

ZMA: Zoölogisch Museum Amsterdam (afdeling vogels).

Register

De behandelde soorten zijn met behulp van dit register in de tekst terug te vinden met het achter de soortnaam vermelde paginanummer of jaartal van hun eerste geval. In de laatste kolom is het jaartal vermeld, waarin het eerste broedgeval van de soort is vastgesteld. De behandeling daarvan vindt men in het historisch overzicht bij de betreffende soort, alsook in de lijst van eerste broedgevallen.

SOORT	PAGINA	EERSTE GEVAL	EERSTE BROEDGEVAL	SOORT	PAGINA	EERSTE GEVAL	EERSTE BROEDGEVAL
A alscholver	11,15,26,71	1636	1885	<i>Athene noctua</i>	39,72	1882	1906
- Grote Aalscholver	17,31	1854		<i>Aythya ferina</i>	14,31,73	1855	1945
<i>Accipiter gentilis</i>	14,37,73	1880	1984	<i>Aythya fuligula</i>	35,72	1874	1927
<i>Accipiter nisus</i>	14,15,47,73	1895	1992	<i>Aythya marila</i>	42	1886	
<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	43,72	1887	1905	<i>Aythya nyroca</i>	13,14,19,56,73	1933	1943
<i>Acrocephalus paludicola</i>	16,58, 61	1938	1979?	B aardgrasmus	19,60	1948	
<i>Acrocephalus palustris</i>	36,52,72	<1906	<1906	Baardman	40,72	1883	1938
<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	34,72	1869	1905/1906	Baltische (Kleine) Mantelmeeuw	15,17,19,56,57,69	1930 [#]	
<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	43,72	1887	1906	Barbarijse Valk	56	1930 [#]	
<i>Actitis hypoleucos</i>	33	1860		Beflijster	36,47	1896	
<i>Actitis macularia</i>	16,19,66	1980		Bergeend	35,72	1874	1915
<i>Aegithalos caudatus</i>	36,48,72	1896	1936	Bijeneter	61	1952	
<i>Alauda arvensis</i>	12,29,71	1664	1664	Bladkoning	63	1967	
<i>Alca torda</i>	13,58	1936		Blauwborst	19,51,72	1903	1903
<i>Alcedo atthis</i>	36,72	1879	<1914	- Roodsterblauwborst	63	1966	
Alk	13,58	1936		Blauwe Kiekendief	58,61,73	1937	1993
<i>Alle alle</i>	14,35,56	1930		Blauwe Pauw	28	1670 [#]	
<i>Alopochen aegyptiacus</i>	69,73,74	1969	1969	Blauwe Reiger	15,23,54,70,71	1285	1285
Alpengierzwaluw	57,61	1959 [#]		Blonde Ruiter	16,19,61	1955	
Amerikaanse Oeverloper	16,19,66	1980		Boerenzwaluw	12,28,29,71	1670	>1670
<i>Anas acuta</i>	43,73	1886	1942	Bokje	33	1864	
<i>Anas clypeata</i>	11,24,72	1300-1350	1935	<i>Bombycilla garrulus garrulus</i>	16,17,29	1788	
<i>Anas crecca</i>	11,24,72	1300-1350	1925/1926	Bontbekplevier	14,15,41,72	1884	1904
<i>Anas platyrhynchos</i>	10,11,24,72	1300-1350	1906	Bonte Kraai	15,37,69,71	1880	1897
<i>Anas querquedula</i>	11,24,55,72	1300-1350	ca.1935	Bonte Strandloper	43	1886	
<i>Anser albifrons</i>	14,59	1942		Bonte Vliegenvanger	34,73	1868	1947
<i>Anser anser</i>	11,14,24,55,73	1300-1350	1988	Boomklever	51,72	1903	ca.1920
<i>Anser brachyrhynchus</i>	44	1888		Boomkruiper	36,48,71	1896	>1891
<i>Anser caerulescens</i>	46	1889		Boomleeuwerik	55	1926	
<i>Anser erythropus</i>	68	1996		Boompieper	46,73	1892	1942
<i>Anser fabalis</i>	66,69	1979		Boomvalk	46,49,72	1897	<1918
<i>Anser serrirostris</i>	42,69	1885		Bosrietzanger	36,52,72	<1906	<1906
<i>Anthus campestris</i>	59	1943		Bosruiter	43	1887	
<i>Anthus cervinus</i>	62,64	1969		Bosuil	13,14,15,53,57,73	1935	1954
<i>Anthus petrosus</i>	44,61	1888		<i>Botaurus stellaris</i>	15,22,23,24,72	1300-1350	ca.1925
<i>Anthus pratensis</i>	45,72	1889	1906	Braamsluiper	33,71	>1860	>1860
<i>Anthus richardi</i>	63	1967		Brandgans	45,73,74	1888	1994
<i>Anthus spinoletta</i>	34,61	1959		<i>Branta bernicla</i>	46,49	1898	
<i>Anthus trivialis</i>	46,73	1892	1942	<i>Branta canadensis</i>	65,69,73,74	1979	1994
Appelvink	14,54,73	1925	1949	<i>Branta hrota</i>	68,69	1996	
<i>Apus apus</i>	12,16,28,29,71	1670	1884	<i>Branta hutchinsii hutchinsii</i>	19,68,69	1998	
<i>Apus melba</i>	57,61	1959 [#]		<i>Branta leucopsis</i>	45,73,74	1888	1994
<i>Ardea cinerea</i>	15,23,54,70,71	1285	1285/1910	<i>Branta ruficollis</i>	31	<1853	
<i>Ardea purpurea</i>	52,72	1911	1929	Breedbekstrandloper	16,63	1966	
<i>Ardeola ralloides</i>	13,51	1903		Brilduiker	41	1885	
<i>Arenaria interpres</i>	40	1882		Bruine Kiekendief	41,72	1885	>1935
Arendbuizerd	13,17,19,52	1905		Bruinkopgors	19,61	1963	
<i>Asio flammeus</i>	28,42,72	1886	<1927?	<i>Bubulcus ibis</i>	66	1982	
<i>Asio otus</i>	56,73	1929	1938				

SOORT	PAGINA	EERSTE GEVAL	EERSTE BROEDGEVAL	SOORT	PAGINA	EERSTE GEVAL	EERSTE BROEDGEVAL
<i>Bucephala clangula</i>	41	1885		<i>Corvus monedula</i>	38,71	1880	1902
Buidelmees	14,15,19,64,73	1967	1986	<i>Corvus monedula monedula</i>	41	1884	
Buizerd	11,14,15,25,73	1300-1350	1984	<i>Corvus monedula soemmerringii</i>	67	1990	
<i>Burhinus oediconemus</i>	16,58,61	1937		<i>Corvus splendens</i>	19,68	1999	
<i>Buteo buteo</i>	11,14,15,25,73	1300-1350	1984	<i>Cotumix cotumix</i>	53,72	1919	1920-'29
<i>Buteo buteo vulpinus</i>	66	1998		<i>Crex crex</i>	44,72	1887	1937
<i>Buteo lagopus</i>	38	1880		<i>Cuculus canorus</i>	43,72	1886	1906
<i>Buteo rufinus</i>	13,17,19,52	1905		<i>Cursorius cursor</i>	15,17,19,30	ca.1850 [#]	
<i>Calandrella brachydactyla</i>	19,68	1999		<i>Cygnus bewickii</i>	46,50	1900	
<i>Calcarius lapponicus</i>	13,57	1934		<i>Cygnus cygnus</i>	13,57	1934	
<i>Calidris alba</i>	36,47	1896		<i>Cygnus olor</i>	11,23,72	1300-1350	1902
<i>Calidris alpina</i>	43	1886		<i>Daption capense</i>	15,30	ca.1807 [#]	
<i>Calidris canutus</i>	43	1887		<i>Dellchon urbica</i>	44,72	1888	1905
<i>Calidris ferruginea</i>	40	1882		<i>Dendrocopos major</i>	19,45,72	1889	ca.1920
<i>Calidris maritima</i>	56	1929		<i>Dendrocopos minor</i>	14,46,50,71,72	1899	1900
<i>Calidris melanotos</i>	16,63,64	1969		Dodaars	13,51,72	1904	1934
<i>Calidris minuta</i>	14,33	1860		Draaihals	16,44,45	1888	
<i>Calidris temminckii</i>	34	1872		Drieteenmeeuw	16,46,53	1915	
<i>Caprimulgus europaeus</i>	16,46	1892		Drieteenstrandloper	36,47	1896	
<i>Carduelis cabaret</i>	61,69	1958		<i>Dryocopus martius</i>	60	1949	
<i>Carduelis cannabina</i>	14,51,72	1903	1905	Duinpieper	59	1943	
<i>Carduelis carduelis</i>	14,36,46,73	1893	1947	Dunbekwulp	53	1914 [#]	
<i>Carduelis flammea</i>	14,59,69	1941		Dwerggans	68	1996	
<i>Carduelis flavirostris</i>	13,57	1934		Dwerggors	46	1892 [#]	
<i>Carduelis flavirostris pipilans</i>	60	1949		Dwergmeeuw	50	1901	
<i>Carduelis hornemanni</i>	17,60	1946 [#]		Dwergstern	51,52	ca.1906	
<i>Carduelis spinus</i>	36,48,72,74	1896	1936	<i>Egretta garzetta</i>	63	1964	
<i>Carpodacus erythrinus</i>	67	1988		Eider	42	1885	
Casarca	64,73,74	1967	≥1990	Ekster	37,71	1880	1902
<i>Casmerodius albus</i>	11,25	1300-1350		<i>Emberiza bruniceps</i>	19,61	1963	
<i>Certhia brachydactyla</i>	36,48,71	1896	>1891	<i>Emberiza citrinella</i>	14,36,47,71,72	1896	1896
<i>Certhia familiaris familiaris</i>	64	1972		<i>Emberiza hortulana</i>	37	1879	
<i>Cettia cetti</i>	65	1976 [#]		<i>Emberiza pusilla</i>	46	1892 [#]	
Cetti's Zanger	65	1976 [#]		<i>Emberiza schoeniclus</i>	45,71	1889	1903
<i>Charadrius alexandrinus</i>	14,43,72	1887	1938	Engelse (Gele) Kwikstaart	58,61,69,73	1939	1959
<i>Charadrius dubius</i>	14,52,72	1910	1910	<i>Eremophila alpestris</i>	54	1919	
<i>Charadrius hiaticula</i>	14,15,41,72	1884	1904	<i>Erithacus rubecula</i>	37,71	1879	1901
<i>Charadrius morinellus</i>	34,63	1964		Europese Kanarie	59,61	1943	
<i>Chlidonias hybridus</i>	19,60, 73	1946	1965	<i>Falco (peregrinus) pelegrioides</i>	56	1930 [#]	
<i>Chlidonias leucopterus</i>	59	1943		<i>Falco columbarius</i>	46,50	1901	
<i>Chlidonias niger</i>	40,72	1883	1933	<i>Falco peregrinus</i>	19,44	1887	
<i>Chloris chloris</i>	40,71	1882	ca.1900	<i>Falco subbuteo</i>	46,49,72	1897	<1918
<i>Ciconia ciconia</i>	11,14,15,17,25,71,72	ca.1500	ca.1500	<i>Falco tinnunculus</i>	45,71	1888	1895
<i>Ciconia nigra</i>	13,51	1903		<i>Falco vespertinus</i>	60	1947	
<i>Cinclus cinclus cinclus</i>	49	1899		Fazant	69,72,74	1929	1930
<i>Circus aeruginosus</i>	41,72	1885	>1935	<i>Ficedula albicollis</i>	13,19,55	1929	
<i>Circus cyaneus</i>	58,61,73	1937	1993	<i>Ficedula hypoleuca</i>	34,73	1868	1947
<i>Circus pygargus</i>	13,57,72,74	1935	1964?	<i>Ficedula parva</i>	61	1954	
<i>Cisticola juncidis</i>	19,66,68	1999		Fitis	36,50,72	1900	1906
<i>Clangula hyemalis</i>	31	1855		Flamingo	62	1964 [#]	
<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	14,54,73	1925	1949	Fluiter	36,48/49	1897	
<i>Columba livia forma domestica</i>	11,28,69,71,74	<1350	1557	Frater	13,57	1934	
<i>Columba oenas</i>	15,39,72	1881	1924	- 'Britse' Frater	60	1949	
<i>Columba palumbus</i>	10,11,15,25,71	1300-1350	1902	<i>Fringilla coelebs</i>	37,71	1880	>1891
<i>Corvus corax</i>	39	1882		<i>Fringilla montifringilla</i>	36,47,73	1895	1948
<i>Corvus cornix</i>	15,37,69,71	1880	1897	<i>Fulica atra</i>	36,72	1878	jaren 1920
<i>Corvus corone</i>	40,71	1882	>1891				
<i>Corvus frugilegus</i>	15,37,71	1879	1884				

SOORT	PAGINA	EERSTE GEVAL	EERSTE BROEDGEVAL	SOORT	PAGINA	EERSTE GEVAL	EERSTE BROEDGEVAL
<i>Fulmarus glacialis</i>	49	1898		- IJslandse Grutto	67	1984	
Fuut	40,72	1882	ca.1935	<i>Gypaetus barbatus</i>	67	1998 [#]	
G aai	29,72	<1770	1926	<i>Gyps fulvus</i>	19,67	1993	
<i>Galerida cristata</i>	14,51,52,72	ca.1905	1928	H aematopus ostralegus	42,72	1885	ca.1930
<i>Gallinago gallinago</i>	12,29,73	1664	<1942	<i>Haliaeetus albicilla</i>	54	1922	
<i>Gallinago media</i>	13,42	1885		Halsbandparkiet	69,73,74	1963?	1963?/1977
<i>Gallinula chloropus</i>	29,71	1664	1903	Havik	14,37,73	1880	1984
<i>Garrulus glandarius</i>	29,72	<1770	1926	Heggenmus	45,72	1889	≤1918
<i>Gavia adamsii</i> x <i>Gavia immer?</i>	13,46,65	1890		<i>Himantopus himantopus</i>	15,19,26,72	ca.1600	1935
<i>Gavia arctica</i>	31,32	1860		<i>Hippolais icterina</i>	15,33,71	≥1860	≥1860
<i>Gavia immer</i>	65	1957		<i>Hippolais polyglotta</i>	19,66	1980	
<i>Gavia stellata</i>	31	1855		<i>Hirundo daurica</i>	19,67	1992	
Geelgors	14,36,47,71,72	1896	1896	<i>Hirundo rustica</i>	12,28,29,71	1670	>1670
Geelpootmeeuw	17,59,69	1940		Holenduif	15,39,72	1881	1924
Geelsnavelduiker x Ijsduiker?	13,46,65	1890		Hop	13,16,40	1882	
Gekraagde Roodstaart	14,45,71	1889	1895	Houtduif	10,11,15,25,71	1300-1350	1902
Gele Kwikstaart	45,72	1888	1906	Houtsnip	43,73	1887	1966
<i>Gelochelidon nilotica</i>	53,55	1926		Huiskraai	19,68	1999	
Geoorde Fuut	31,73	1855	1941	Huismus	28,38,71	1881	1901
Gestreepte Strandloper	16,63,64	1969		Huiswaluw	44,72	1888	1905
Gierzwaluw	12,16,28,29,71	1670	1884	Hume's Bladkoning	68	1999 [#]	
Glanskop	55,73,74	1927	1941	Hutchins' Canadese Gans	19,68,69	1998	
<i>Glareola nordmanni</i>	19,61	1958		<i>Hydrobates pelagicus</i>	30	≤1797	
Goudhaan	36,48,73	1896	1970	Iberische Tjiftjaf	19,67,69,73,74	1990	1990?
Goudplevier	38	1881		Ijsduiker	65	1957	
Goudvink				Ijseend	31	1855	
- Midden-Europese Goudvink	53,73	1946	1992	Ijsgors	13,57	1934	
- Noordse Goudvink	53	1915		Ijsvogel	36,72	1879	<1914
Grasmus	38,71	1881	1896	Indigogors	19,67	1989	
Graspieper	45,72	1889	1906	<i>Ixobrychus minutus</i>	14,41,73	1884	≤1938
Graszanger	19,66,68	1999		Jan-van-gent	14,50	1901	
Grauwe Franjepoot	31,34	1866		<i>Jynx torquilla</i>	16,44,45	1888	
Grauwe Gans	11,14,24,55,73	1300-1350	1988	K aapse Stormvogel	15,30	ca.1807 [#]	
Grauwe Gors	58,61	1937		Kanoet	43	1887	
Grauwe Kiekendief	13,57,73,74	1935	1964?	Kauw	38,71	1880	1902
Grauwe Klauwier	55,73	1926	1945	- Noordse Kauw	41	1884	
Grauwe Vliegenvanger	12,39,71	1881	1900	- Russische Kauw	67	1990	
Griël	16,58,61	1937		Keep	36,47,73	1895	1948
Groene Specht	15,46,53,73	<1914	1955	Kemphaan	12,40,71	1883	1902
Groenling	40,71	1882	ca.1900	Kerkuil	15,26,71	1596	1596
Groenpootruiter	42	1885		Kievit	12,27,71	1664	1882
Grote Barmsijs	14,59,69	1941		Klapekster	54,55	1925	
Grote Bonte Specht	19,45,72	1889	1920	Klein Waterhoen	14,19,60,73	1951	1951
Grote Burgemeester	34,35	1872		Kleine Alk	14,35,56	1930	
Grote Canadese Gans	65,69,73,74	1979	1994	Kleine Barmsijs	61,69	1958	
Grote Gele Kwikstaart	36	1878		Kleine Bonte Specht	14,46,50,71,72	1899	1900
Grote Jager	62	1963		Kleine Burgemeester	59	1942	
Grote Karekiet	43,72	1887	1905	Kleine Jager	62	1963	
Grote Lijster	52,72	1910	1934	Kleine Karekiet	43,72	1887	1906
Grote Mantelmeeuw	34	1873		Kleine Mantelmeeuw	13,15,57,58,61,73	1936	1993
Grote Pieper	63	1967		Kleine Plevier	14,52,72	1910	1910
Grote Stern	55	1926		Kleine Rietgans	44	1888	
Grote Trap	13,50	1902		Kleine Strandloper	14,33	1860	
Grote Zaagbek	33	1866		Kleine Vliegenvanger	61	1954	
Grote Zee-eend	33	1861		Kleine Zilverreiger	63	1964	
Grote Zilverreiger	11,25	1300-1350					
<i>Grus grus</i>	8,50	1900					
Grutto	41,72	1885	1904				

SOORT	PAGINA	EERSTE GEVAL	EERSTE BROEDGEVAL	SOORT	PAGINA	EERSTE GEVAL	EERSTE BROEDGEVAL
Kleine Zwaan	46,50	1900		<i>Luscinia svecica cyaneacula</i>	19,51,72	1903	1903
Kleine Zwartkop	17,19,66	1980		<i>Luscinia svecica svecica</i>	63	1966	
Kleinst Waterhoen	14,19,31,54,73	1924	1964	<i>Lutra lutra</i>	12	1664	1944
Kleinste Jager	31,35	1873		<i>Lymnocyptes minimus</i>	33	1864	
Kluut	34,73	1867	1947	M <i>areca penelope</i>	14,44,73	1888	ca.1969
Kneu	14,51,71	1903	1905	<i>Mareca strepera</i>	14,49,73	1899	1892?/≥1960
Knobbelzwaan	11,23,71	1300-1350	1902	Matkop	36,48,72	1896	1915
Koekoek	43,72	1886	1906	Meerkoet	36,72	1878	jaren 1920
Koereiger	66	1982		<i>Melanitta fusca</i>	33	1861	
Kokmeeuw	33,53,72	1862	1923	<i>Melanitta nigra</i>	42,62	1885	
Kolgans	14,59	1942		Merel	10,15,33,71	>1860	>1860
Koolmees	44,71, 60	1887	1896	<i>Mergellus albellus</i>	41	1884	
Koperwiek	36	1878		<i>Mergus merganser</i>	33	1866	
Kortteenleeuwerik	19,68	1999		<i>Mergus serrator</i>	40	1883	
Kraanvogel	8,50	1900		<i>Merops apiaster</i>	61	1952	
Krakeend	14,49,73	1899	1892?, ≥1960	Middelste Jager	31,39	1881	
Kramsvogel	46,47	1895		Middelste Zaagbek	40	1883	
Krekelzanger	19,67	1992 [#]		<i>Miliaria calandra</i>	58,61	1937	
Krombekstrandloper	40	1882		<i>Milvus migrans</i>	60	1947	
Krooneend	17,19,31,73	1853	1942	<i>Milvus milvus</i>	60,61	1945	
Kruisbek	55	1927		Morinelplevier	34,63	1964	
Kuifaalscholver	58	1939		<i>Morus bassanus</i>	14,50	1901	
Kuifduiker	41	1885		<i>Motacilla alba</i>	36,43,72	1878	1906
Kuifeend	35,72	1874	1927	<i>Motacilla cinerea</i>	36	1878	
Kuifleeuwerik	14,51,52,72	ca.1905	1928	<i>Motacilla flava</i>	45,72	1888	1906
Kuifmees	13,56,58	1936		<i>Motacilla flavissima</i>	58,61,69,73	1939	1959
Kwak	54,73,74	1920	1989	<i>Motacilla thunbergi</i>	60,69	1945	
Kwartel	53,72	1919	1920-'29	<i>Motacilla yarrellii</i>	13,57,69	1936	
Kwartelkoning	44,72	1887	1937	<i>Muscicapa striata</i>	12,39,71	1881	1900
L achstern	53,55	1926		N achtegaal	15,17,27,71	1642	1895
Lammergier	67	1998 [#]		Nachtzwaluw	16,46	1892	
<i>Lanius collurio</i>	55,73	1926	1945	<i>Netta rufina</i>	17,19,31,73	1853	1942
<i>Lanius excubitor</i>	54,55	1925		Nijlgans	69,73,74	1969	1969
<i>Lanius senator</i>	13,52	1905		Nonnetje	41	1884	
<i>Larus argentatus</i>	32,73	1859	1943	Noordse (Gele) Kwikstaart	60,69	1945	
<i>Larus cachinnans</i>	69	1999		Noordse Nachtegaal	64,73,74	1971	1977?/1993?
<i>Larus canus</i>	32,73	<1868	1976	Noordse Stern	55,72,74	1925/1926	1925/1926
<i>Larus fuscus</i>	15,17,19,56,57,69	1930 [#]		Noordse Stormvogel	49	1898	
<i>Larus glaucooides</i>	59	1942		Notenkraker	17,45	1888	
<i>Larus graellsii</i>	13,15,58,61,73	1936	1993	<i>Nucifraga caryo-</i>			
<i>Larus hyperboreus</i>	34,35	1872		<i>catactes macrorhynchos</i>	17,45	1888	
<i>Larus marinus</i>	34	1873		<i>Numenius arquata</i>	42,73	1885	1983
<i>Larus melanocephalus</i>	62,63,73	1965	1983	<i>Numenius phaeopus</i>	36,47	1896	
<i>Larus michahellis</i>	17,59,69	1940		<i>Numenius tenuirostris</i>	53	1914 [#]	
<i>Larus minutus</i>	50	1901		<i>Nyctea scandiaca</i>	17,19,30	1806	
<i>Larus ridibundus</i>	33,53,72	1862	1923	<i>Nycticorax nycticorax</i>	54,73,74	1920	1989
Lepelaar	25,73	1300-1350	1998	O ceanodroma leucorhoa	14,55	1928	
<i>Limicola falcinellus</i>	16,63	1966		<i>Oenanthe oenanthe</i>	36,47,71	1896	1897
<i>Limosa lapponica</i>	32	1888		<i>Oenanthe oenanthe leucorrhoea</i>	65	1974	
<i>Limosa limosa</i>	41,72	1885	1904	Oeverloper	33	1860	
<i>Limosa limosa islandica</i>	67	1984		Oeverpieper	44,61	1888	
<i>Locustella fluviatilis</i>	19,67	1992 [#]		Oeverzwaluw	15,36,47,71	1896	1896
<i>Locustella luscinioides</i>	56,72	1929	1929	Ooievaar	11,14,15,17,25,71,72	ca.1500	ca.1500
<i>Locustella naevia</i>	13,57,72	1935	1938	<i>Oriolus oriolus</i>	46,71	1882/1891	1882/1891
<i>Loxia curvirostra</i>	55	1927		Orpheusspotvogel	19,66	1980	
<i>Lullula arborea</i>	55	1926		Ortolaan	37	1879	
<i>Luscinia luscinia</i>	64,73,74	1971	1977?/1993?				
<i>Luscinia megarhynchos</i>	15,17,27,71	1642	1895-1897				

SOORT	PAGINA	EERSTE GEVAL	EERSTE BROEDGEVAL	SOORT	PAGINA	EERSTE GEVAL	EERSTE BROEDGEVAL
<i>Otis tarda</i>	13,50	1902		<i>Porzana porzana</i>	36,72	1908	1933
Otter	12	1664	1944	<i>Porzana pusilla</i>	14,19,31,54,73	1924	1964
<i>Oxyura leucocephala</i>	31,36,66	1874		<i>Prunella modularis</i>	45,72	1889	≤1918
P aapje	46,49,73	1899	1938	<i>Psittacula krameri</i> ssp	69,73,74	1963?	1963?/1977
Paarse Strandloper	56	1929		Purperreiger	52,72	1911	1929
<i>Pandion haliaetus</i>	58	1939		Putter	14,36,46,73	1893	1947
<i>Panurus biarmicus</i>	40,72	1883	1938	<i>Pyrrhula pyrrhula europaea</i>	53,73	1946	1992
Parelduiker	31,32	1860		<i>Pyrrhula pyrrhula pyrrhula</i>	53	1915	
<i>Parus ater</i>	44,73	1887	1967	R aaf	39	1882	
<i>Parus caeruleus</i>	36,47,71	1896	1896	<i>Rallus aquaticus</i>	36,72	1879	ca.1931
<i>Parus cristatus</i>	13,56,58	1936		Ralreiger	13,51	1903	
<i>Parus major</i>	44,71, 60	1887	1896	Ransuil	56,73	1929	1938
<i>Parus montanus</i>	36,48,72	1896	1915	<i>Recurvirostra avosetta</i>	34,73	1867	1947
<i>Parus palustris</i>	55,73,74	1927	1941	Regenwulp	36,47	1896	
<i>Passer domesticus</i>	28,38,71	1881	1901	<i>Regulus ignicapillus</i>	46,49,73,74	1899	1992?/1999?
<i>Passer montanus</i>	46,50,72	1899	1910	<i>Regulus regulus</i>	36,48,73,74	1896	1970
<i>Passerina cyanea</i>	19,67	1989		<i>Remiz pendulinus</i>	14,15,19,64,73	1967	1986
Patrijs	41,72	1884	1929	Renvogel	15,17,19,30	ca.1850 [#]	
<i>Pavo cristatus</i>	28	1670 [#]		Reuzenstern	63	1966	
<i>Perdix perdix</i>	41,72	1884	1929	Rietgors	45,71	1889	1903
<i>Pernis apivorus</i>	30	ca.1851		Rietzanger	34,72	1869	1905/1906
Pestvogel	16,17,29	1788		Ringmus	46,50,72	1899	1910
<i>Phalacrocorax carbo carbo</i>	17,31	1854		<i>Riparia riparia</i>	15,36,47,71	1896	1896
<i>Phalacrocorax carbo sinensis</i>	11,15,26,71	1636	1885	<i>Rissa tridactyla</i>	16,46,53	1915	
<i>Phalaropus fulicaria</i>	31,34	1872		Rode Wouw	60,61	1945	
<i>Phalaropus lobatus</i>	31,34	1866		Roek	15,37,71	1879	1884
<i>Phasianus colchicus</i>	69,72,74	1929	1930	Roerdomp	15,22,23,24,72	1300-1350	ca.1925
<i>Philomachus pugnax</i>	12,40,71	1883	1902	Roodborst	37,71	1879	1901
<i>Phoenicopterus roseus</i>	62	1964 [#]		Roodborsttapuit	54,55,72	1925	1934
<i>Phoenicurus ochruros</i>	14,19,51,72	1903	1903	Roodhalsfuut	58,73,74	1938	1981?
<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	14,45,71	1889	1895	Roodhalsgans	31	<1853	
<i>Phylloscopus brehmii</i>	19,67,69,73,74	1990	1990?	Roodkeelduiker	31	1855	
<i>Phylloscopus collybita</i>	38,71	1881	1895	Roodkeelpieper	62,64	1969	
<i>Phylloscopus collybita fulvescens/tristis</i>	63	1965 [#]		Roodkopklauwier	13,52	1905	
<i>Phylloscopus humei</i>	68	1999		Roodmus	67	1988	
<i>Phylloscopus inornatus</i>	63	1967		Roodpootvalk	60	1947	
<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	36,48/49	1897		Roodstuitwaluw	19,67	1992	
<i>Phylloscopus trochilus</i>	36,50,72	1900	1906	Rosse Franjepoot	31,34	1872	
<i>Pica pica</i>	37,71	1880	1902	Rosse Grutto	32	1888	
<i>Picus viridis</i>	15,46,53,73	<1914	1955	Rotgans	46,49	1898	
Pijlstaart	43,73	1886	1942	Rotsduif ('Stadsduif')	11,28,69,71,74	<1350	1557
Pimpelmees	36,47,71	1896	1896	Rotskruiper	17,19,67	1989	
<i>Platalea leucorodia</i>	25,73	1300-1350	1998	Rouwkwikstaart	13,57,69	1936	
<i>Plectrophenax nivalis</i>	29	1790		Roze Spreeuw	15,64	1972 [#] /1999	
<i>Plegadis falcinellus</i>	48	1896		Ruigpootbuizerd	38	1880	
<i>Pluvialis apricaria</i>	38	1881		S axicola rubetra	46,49,73	1899	1938
<i>Pluvialis squatarola</i>	35	1887		<i>Saxicola rubicola</i>	54,55,72	1925	1934
<i>Podiceps auritus</i>	41	1885		Scholekster	42,72	1885	ca.1930
<i>Podiceps cristatus</i>	40,72	1882	ca.1935	<i>Scolopax rusticola</i>	43,73	1887	1966
<i>Podiceps grisegena</i>	58,73,74	1938	1981?	<i>Serinus serinus</i>	59,61	1943	
<i>Podiceps nigricollis</i>	31,73	1855	1941	Sijs	36,48,72,74	1896	1936
Poelruiter	16,61	1961		<i>Sitta europaea</i>	51,72	1903	ca.1920
Poelsnip	13,42	1885		Slechtvalk	19,44	1887	
Pontische Meeuw	69	1999		Slobeend	11,24,72	1300-1350	1935
<i>Porphyrio madagascariensis</i>	15,31,35	1874 [#]		Smaragdpurperkoet	15,31,35	1874 [#]	
Porseleinhoen	36,72	1908	1933	Smelleken	46,50	1901	
<i>Porzana parva</i>	14,19,60,73	1951	1951	Smient	14,44,73	1888	ca.1969

SOORT	PAGINA	EERSTE GEVAL	EERSTE BROEDGEVAL	SOORT	PAGINA	EERSTE GEVAL	EERSTE BROEDGEVAL
Sneeuwgans	46	1889		Toendrarietgans	42,69	1885	
Sneeuwgors	29	1790		Topper	42	1886	
Sneeuwuil	17,19,30	1806		Torenvalk	45,71	1888	1895
Snor	56,72	1929	1929	<i>Tringa erythropus</i>	30	≤1797	
<i>Somateria mollissima</i>	42	1885		<i>Tringa glareola</i>	43	1887	
Sperwer	14,15,47,73	1895	1992	<i>Tringa nebularia</i>	42	1885	
Sperwergrasmus	19,66	1981		<i>Tringa ochropus</i>	41	1884	
Spotvogel	15,33,71	≥1860	≥1860	<i>Tringa stagnatilis</i>	16,61	1961	
Spreeuw	12,27,71	1664	1901	<i>Tringa totanus</i>	32,71	1858	1905
Sprinkhaanzanger	13,57,73	1935	1938	<i>Tringa totanus robusta</i>	57	1935	
Staartmees	36,48,72	1896	1936	<i>Troglodytes troglodytes</i>	39,71	1882	1901
Stadsduif	zie Rotsduif			<i>Tryngites subruficollis</i>	16,19,61	1955	
Steenloper	40	1882		Tuinfluit	39,71	1881	1901
Stenuil	39,72	1882	1906	<i>Turdus iliacus</i>	36	1878	
Steltkluut	15,19,26,72	ca.1600	1935	<i>Turdus merula</i>	10,15,33,71	>1860	>1860
Steppebuizerd	66	1998		<i>Turdus obscurus</i>	19,65	1976	
Steppehoen	19,63	1964		<i>Turdus philomelos</i>	38,71	1881	1899
Steppekievit	19,64	1968		<i>Turdus pilaris</i>	46,47	1895	
Steppevorkstaartplevier	19,61	1958		<i>Turdus torquatus</i>	36,47	1896	
<i>Stercorarius longicaudus</i>	31,35	1873		<i>Turdus viscivorus</i>	52,72	1910	1934
<i>Stercorarius parasiticus</i>	62	1963		Tureluur	32,71	1858	1905
<i>Stercorarius pomarinus</i>	31,39	1881		- IJslandse Tureluur	57	1935	
<i>Stercorarius skua</i>	62	1963		Türkse Tortel	14,15,34,61,73	1958	1961
<i>Sterna albifrons</i>	51,52	ca.1906		<i>Tyto alba</i>	15,26,71	1596	1596
<i>Sterna caspia</i>	63	1966					
<i>Sterna hirundo</i>	32,72	1859	1914	<i>Upupa epops</i>	13,16,40	1882	
<i>Sterna paradisaea</i>	55,72,74	1925/1926	1925/1926	<i>Uria aalge</i>	53	1911	
<i>Sterna sandvicensis</i>	55	1926					
<i>Stictocarbo aristotelis</i>	58	1939		Vaal Stormvogeltje	14,55	1928	
Stormmeeuw	32,73	<1868	1976	Vale Gier	19,67	1993	
Stormvogeltje	30	≤1797		Vale Lijster	19,65	1976	
Strandleeuwerik	54	1919		<i>Vanellus gregarius</i>	19,64	1968	
Strandplevier	14,43,72	1887	1938	<i>Vanellus vanellus</i>	12,27,71	1664	1890
<i>Streptopelia decaocto</i>	14,15,34,61,73	1958	1961	Veldleeuwerik	12,29,71	1664	1664
<i>Streptopelia turtur</i>	27,71	1637	1896/1897	Velduil	28,42,72	1886	<1927?
<i>Strix aluco</i>	13,14,15,53,57,73	1935	1954	Vink	37,71	1880	>1891
<i>Sturnus roseus</i>	15,64	1972 [#] /1999		Visarend	58	1939	
<i>Sturnus vulgaris</i>	12,27,71	1664	1901	Visdief	32,72	1859	1914
<i>Sylvia atricapilla</i>	12,38,72	1881	1937	Vos	12,14	(1664)	
<i>Sylvia borin</i>	39,71	1881	1901	<i>Vulpes vulpes</i>	12,14	(1664)	
<i>Sylvia cantillans</i>	19,60	1948		Vuurgoudhaan	46,49,73,74	1899	1992?/1999?
<i>Sylvia communis</i>	38,71	1881	1896				
<i>Sylvia curruca</i>	33,71	>1860	>1860	Waterhoen	29,71	1664	1903
<i>Sylvia melanocephala</i>	17,19,66	1980		Waterpieper	34,61	1959	
<i>Sylvia nisoria</i>	19,66	1981		Waterral	36,72	1879	ca.1931
<i>Syrhaptes paradoxus</i>	19,63	1964		Waterrietzanger	16,58,61	1938	1979
				Watersnip	12,29,73	1664	<1942
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	13,51,72	1904	1934	Waterspreeuw	49	1899	
<i>Tadorna ferruginea</i>	64,73,74	1967	≥1990	Wespendief	30	ca.1851	
<i>Tadorna tadorna</i>	35,72	1874	1915	Wielewaal	46,71	1882 of ca.1891	
Tafeleend	14,31,73	1855	1945	Wilde Eend	10,11,24,72	1300-1350	1906
Taigaboomkruiper	64	1972		Wilde Zwaan	13,57	1934	
Taigarietgans	66,69	1979		Winterkoning	39,71	1882	1901
Tapuit	36,47,71	1896	1897	Wintertaling	11,24,55,72	1300-1350	1925/1926
- Groenlandse Tapuit	65	1974		Witbuikrotgans	68,69	1996	
Temmincks Strandloper	34	1872		Witgatje	41	1884	
<i>Tichodroma muraria</i>	17,19,67	1989		Withalsvliegenvanger	13,19,55	1929	
Tjiftjaf	38,71	1881	1895	Witkeelgors	19,68	1997 [#]	
- (West-?) Siberische Tjiftjaf	63	1965		Witkopeend	31,36,66	1874	

SOORT	PAGINA	EERSTE GEVAL	EERSTE BROEDGEVAL
Witoogeed	13,14,19,56,73	1933	1943
Witstultbarmsijs	17,60	1946	
Witte Kwikstaart	36,43,72	1878	1906
Witvleugelstern	59	1943	
Witwangstern	19,60,73	1946	1965
Woudaap	14,41,73	1884	≤1938
Wulp	42,73	1885	1983
Z anglijster	38,71	1881	1899
Zeearend	54	1922	
Zeekoet	53	1911	
Zilvermeeuw	32,73	1859	1943
Zilverplevier	35	1887	
Zomertaling	11,24,72	1300-1350	ca.1935
Zomertortel	27,71	1637	1896/1897
<i>Zonotrichia albicollis</i>	19,68	1997 [#]	
Zwarte Ibis	48	1896	
Zwarte Kraai	40,71	1882	>1891
Zwarte Mees	44,73	1887	1967
Zwarte Ooievaar	13,51	1903	
Zwarte Roodstaart	14,19,51,72	1903	1903
Zwarte Ruiters	30	≤1797	
Zwarte Specht	60	1949	
Zwarte Stern	40,72	1883	1933
Zwarte Wouw	60	1947	
Zwarte Zee-eend	42,62	1885	
Zwartkop	12,38,72	1881	1937
Zwartkopmeeuw	62,63,73	1965	1983

In juni 1943 broedde een paar Zilvermeeuwen op het dak van bejaardentehuis St. Jacob aan de Plantage Middenlaan, tegenover Artis. Het enige uitgekomen jong stierf 5 dagen oud. Dit is het eerste gedocumenteerde dakbroeden van deze soort in Nederland, en tevens het eerste Zilvermeeuwbroedgeval in Amsterdam.

FOTO: C.A. VAN EE; VGL. DE GIERZALUW 36, A: 78-83

'De bekende natuurkenner en -minnaar Jac. P. Thijssen, wiens voortreffelijk werk voor de verbreiding der natuurliefde in bond met Heimans ook in wetenschappelijke kringen wordt geroemd, is door de Amsterdamse Universiteit tot doctor honoris causa gepromoveerd.' (18 september 1922).

Uitleiding

Dr. Jac. P. Thijssen over de ontwikkeling van de Amsterdamse vogelstand:

"De Amsterdamsche vogellijst telt meer dan honderd soorten, en meer dan de helft daarvan komt op rekening van de Zuiderzee."

(De vogels en de Zuiderzee. De Levende Natuur 29: 27, mei 1924).

"De vogelwereld van de gemeente Amsterdam telt om en bij de tweehonderd soorten dank zij de medewerking van Waterland, Zuiderzee, IJpolders, Watergraafsmeer. (...) Het aantal vogelsoorten, die in Amsterdam broeden, is omstreeks dertig."

(Stadsvogels. De Groene Amsterdammer van 13 april 1929 p. 7).

"Het zal menigeen verbazen, dat er in Amsterdam en zijn onmiddellijke omstreken niet minder dan 160 verschillende soorten van vogels zijn waargenomen. Wanneer we de omstreken uitbreiden volgens mijn voorstel dan komen er nog wel een dozijntje bij en dan krijgen we tot totaal eventjes de helft van de heele Nederlandsche vogelwereld. Sommige daarvan zijn natuurlijk zeldzame en sporadische verschijningen, maar het meerendeel zijn broedvogels en wintergasten en doortrekkers in dusdanige hoeveelheid, dat ze een bevredigenden indruk maken op het groote publiek en groote voldoening geven aan den gelukkigen vogelstudent."

(Vogels van Amsterdam. Bespreking in De Levende Natuur 42: 252, december 1937).

"Bij gelegenheid ga ik eens natellen welke van de bijna vierhonderd soorten, die in Nederland zijn waargenomen, niet in dat Amsterdamsch gebied voorkomen. Het zullen er niet veel zijn."

(Amsterdam in eere. De Levende Natuur 46: 147, december 1941).

Checklist van de vogels van Groot-Amsterdam, 2000

Onderstaande checklist geeft een actueel overzicht van de in de regio Groot-Amsterdam vastgestelde vogelsoorten. Alle vogelsoorten zijn hierin opgenomen (exclusief niet broedende exoten), die tot 1 januari 2000 in en om Amsterdam zijn waargenomen. Deze lijst volgt de taxonomische ordening en fylogenetische soort-onderscheidingen zoals gehanteerd door de Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna (CSNA).

Achter de soortnamen is in zes kolommen hun positie op verschillende eerdere regionale lijsten aangekruist.

De kolommen betreffen:

1900: de gereconstrueerde lijst van alle taxa vastgesteld tot 1 januari 1900 (de zogenaamde lijst Koller-Steenhuizen-Thijssse);

1937: lijst van vogelsoorten, vastgesteld in de jaren 1933-1936 door de Werkgroep Vogels der Nederlandsche Natuurhistorische Vereniging afd. Amsterdam (Benthem & Sluiter 1937);

1986: de checklist van de Vogelwerkgroep Amsterdam over de jaren 1900-1986 (Hazevoet & Van der Waal 1986);

1995: een met behulp van CDNA-criteria en bronnenonderzoek herziene lijst over de periode 1800-1995 (Vlek 1995);

1996: een lijst van broedvogels vastgesteld in de jaren 1984-1995 (Melchers & Daalder 1996);

1999: de totaalijst van in de regio Amsterdam vastgestelde vogelsoorten, 1285-1999 (Vlek 2000).

Naast de periode waarop ze betrekking hebben, verschillen de lijsten wat betreft de omvang van het gehanteerde werkgebied.

	1900	1937	1986	1995	1996	1999
☐ 1. Knobbelzwaan <i>Cygnus olor</i>	X	-	X	X	esc	X
☐ 2. Kleine Zwaan <i>Cygnus bewickii</i>		X	X	X		X
☐ 3. Wilde Zwaan <i>Cygnus cygnus</i>		X	X	X		X
☐ 4. Sneeuwgan <i>Anser caerulescens</i>	X		X	X		X
☐ 5. Taigarietgan <i>Anser fabalis</i>			-	X	esc	X
☐ 6. Toendrarietgan <i>Anser serrirostris</i>	X		X	X		X
☐ 7. Kleine Rietgan <i>Anser brachyrhynchus</i>	X		X	X		X
☐ 8. Grauwe Gans <i>Anser anser</i>	X	X	X	X	X	X
☐ 9. Dwerggan <i>Anser erythropus</i>						X
☐ 10. Kolgan <i>Anser albifrons</i>			X	X		X
☐ - . Hutchins' Canadese Gans <i>Branta hutchinsii hutchinsii</i> [#]						-
☐ 11. Grote Canadese Gans <i>Branta canadensis</i>			X	X	X	X
☐ 12. Brandgan <i>Branta leucopsis</i>	X		X	X	esc	X
☐ 13. Roodhalsgan <i>Branta ruficollis</i>	X		X	X		X
☐ 14. Witbuikrotgan <i>Branta hrota</i>						X
☐ 15. Rotgan <i>Branta bernicla</i>	X		X	X		X
☒ - . Nijlgan <i>Alopochen aegyptiacus</i>			X	-	esc	X
☐ 16. Casarca <i>Tadorna ferruginea</i>			X	X	esc	X
☐ 17. Bergeend <i>Tadorna tadorna</i>	X	X	X	X	X	X
☐ 18. Krooneend <i>Netta rufina</i>	X		X	X	X	X
☐ 19. Tafeleend <i>Aythya ferina</i>	X	X	X	X	X	X
☐ 20. Witoogeend <i>Aythya nyroca</i>		X	X	X		X
☐ 21. Kuifeend <i>Aythya fuligula</i>	X	X	X	X	X	X
☐ 22. Topper <i>Aythya marila</i>	X	X	X	X		X
☐ 23. Witkopeend <i>Oxyura leucocephala</i>	X		X	X		X
☐ 24. Eider <i>Somateria mollissima</i>	X		X	X		X
☐ 25. Zwarte Zee-eend <i>Melanitta nigra</i>	X	X	X	X		X